

DRŽAVNO NATJECANJE IZ POVIJESTI

1. SKUPINA : VII. RAZRED

ŠKOLSKA GODINA: 2015. / 2016.

UTORAK, 26. travnja 2016.

9:00 – 10:00 sati

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

50	
----	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI ISPITA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____
2. _____
3. _____

(mjesto i nadnevak)

NAPUTCI:

1. Imate 60 minuta za rješavanje ispita.
2. Odgovore u ispitu upisujete na za to predviđena mjesta. Ispred svake skupine zadataka nalazi se uputa za njihovo rješavanje. Pozorno ju pročitajte.
3. Ispit pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom. Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.
4. Poštujte pravopisna pravila i pišite pisanim slovima!
5. Osobna imena i prezimena te geografska imena pišite izvorno prema udžbenicima odobrenim od MZOS-a u šk. g. 2014./2015.
6. Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati
7. Možete koristiti list za koncept tijekom rješavanja ispita. List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se neće bodovati. U omotnici zajedno s ispitom predajete i list za koncept.
8. Želimo Vam mnogo uspjeha!

I. U zadatcima koji slijede samo je jedan odgovor točan. Zaokružite slovo ispred točnog odgovora.

1. Tko je sastavio Osnovu slovnice slavjanske narječja ilirskoga?

1	
---	--

- A. Ivan Derkos
- B. Matija Mažuranić
- C. Vjekoslav Babukić
- D. Antun Nemčić

2. Tko je autor navedenih stihova?

*„Kao vječno more sinje
U kretu si gibkom, lakom
Podaje se dahu svakom
I mreška se i propinje
(Kakva moć je vjetra toga)
Zuji, zveči, zvoni, zvuči,
Šumi, grmi, tutnji, huči –
To je jezik roda moga!“*

1	
---	--

- A. Stanko Vraz
- B. Petar Preradović
- C. Ferdo Livadić
- D. Silvije Strahimir Kranjčević

3. Kojega književnika ubrajamo među najcjenjenije hrvatske realiste?

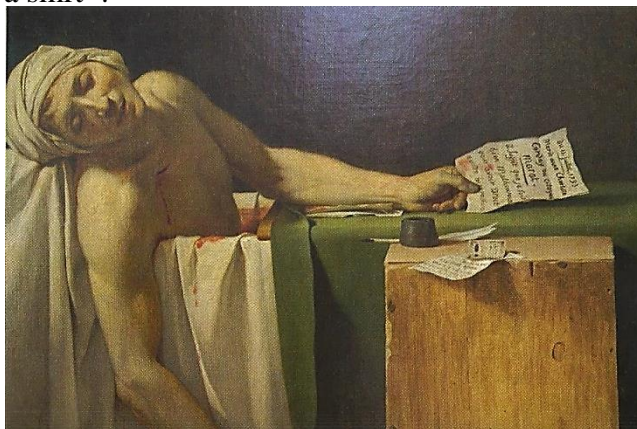
1	
---	--

- A. Antuna Gustava Matoša
- B. Vladimira Vidrića
- C. Eugena Kumičića
- D. Janka Polića Kamova

4. Čiji je predstavnik prikazan na slici „Maratova smrt“?

1	
---	--

- A. jakobinaca
- B. konzervativaca
- C. liberala
- D. žirondinaca

5. Tko je tijekom događaja prikazanog na slici prvi odgovorio na poziv bana Jelačića za novčanom pomoći pri opskrbi hrvatske vojske?

1	
---	--

- A. Herman Bužan
- B. Ivan Kukuljević Sakcinski
- C. Ljudevit Gaj
- D. Ivan Mažuranić

6. Koju su odluku donijeli zastupnici na Saboru 1861. godine o odnosu Trojedne kraljevine s Ugarskom i Austrijom?

1	
---	--

- A. obnova odnosa s Ugarskom bez uvjeta te odbijanje biranja predstavnika u Carevinsko vijeće
- B. odbijanje obnove odnosa s Ugarskom te biranje predstavnika u Carevinsko vijeće
- C. obnova odnosa s Ugarskom uz uvjete te biranje predstavnika u Carevinsko vijeće
- D. obnova odnosa s Ugarskom uz uvjete te odbijanje biranja predstavnika u Carevinsko vijeće

7. Koji posao **nije** bio u zajedničkoj nadležnosti Austrije i Ugarske prema sporazumu iz 1867. godine?

1	
---	--

- A. vanjska politika
- B. sudstvo
- C. financije
- D. vojska

8. Na kojem području Hrvatska **nije** mogla samostalno odlučivati prema odredbama Hrvatsko-ugarske nagodbe?

1	
---	--

- A. školstva
- B. bogoštovlja
- C. trgovine
- D. unutarnje uprave

9. Među osnivačima kojega je političkog tijela bio autor skulpture prikazane na slici?

1	
---	--

- A. Banskog vijeća
- B. Hrvatske dvorske kancelarije
- C. Banske konferencije
- D. Hrvatskog odbora

II. U sljedećim zadatcima povežite međusobno srodne sadržaje. Upišite slovo iz lijevog stupca na odgovarajuću crtu ispred broja u desnom stupcu. Tri su crte viška.

10. Povežite autora s djelom.

3	
---	--

- A Slava Raškaj
- B Vlaho Bukovac
- C Oton Iveković

- _____ 1 Dolazak Hrvata
- _____ 2 Lopoči
- _____ 3 Bonaca
- _____ 4 Vrijes
- _____ 5 Mlin u šumi kraj potoka
- _____ 6 Gundulićev san

11. Povežite osobu sa časopisom/novinama koje je pokrenuo.

3	
---	--

- A Ivan Frano Jukić
- B Mate Meršić Miloradić
- C Ivan Antunović

- _____ 1 Hiža zlata
- _____ 2 Radnički prijatelj
- _____ 3 Bosanski prijatelj
- _____ 4 Naše novine
- _____ 5 Luna
- _____ 6 Bunjevačke i šokačke novine

III. U sljedećim zadatcima odgovorite na pitanja kratkim odgovorima.

12. Tko je izrekao navedenu rečenicu?

„Smrt je beznačajna, jer živjeti poražen i neslavan znači svakoga dana umrijeti.“

1	
---	--

13. Koju je stranku osnovao političar koji je izrekao navedenu rečenicu?
„Makar Hrvatska bila samo uru dugačka i uru široka, makar bilo samo pet Hrvata – neka ih to pet bude slobodno i sretno.“

1	
---	--

14. U kojem je gradu utemeljena organizacija čiji je znak prikazan na slici?

1	
---	--

15. Tko je (ime i prezime) bila „Dama sa svjetiljkom“?

1	
---	--

16. Koju je stranku (napišite puni naziv stranke) osnovala osoba na slici?

1	
---	--

17. Kako se zvala država čiji je raspad prikazan na karti?

1

18. Koji je ministar (ime i prezime) bio zaslužan za izgradnju brojnih javnih zgrada (škola, muzeja, bolnica, kazališta) krajem XIX. stoljeća u Zagrebu te za osuvremenjivanje školstva?

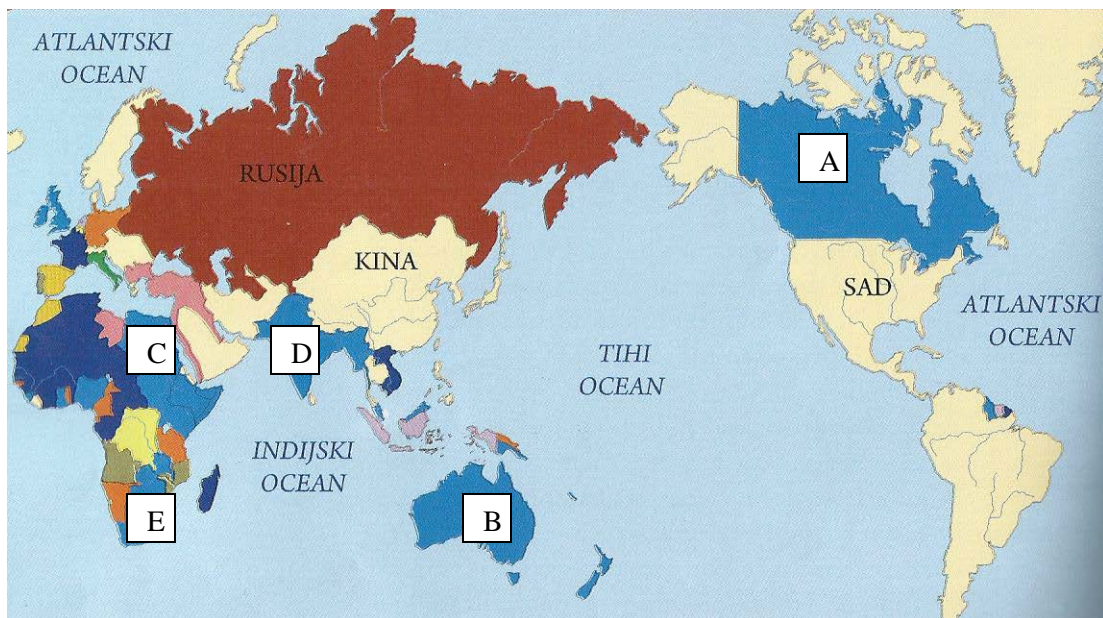
1

19. Koje je godine umrla osoba na slici?

1

20. Koju su zemlju (**napišite slovo** kojim je označena ta zemlja i **ime te zemlje**) zvali „biser britanske krune“?

1	
---	--

IV. U sljedećim zadatcima poredajte kronološki navedene sadržaje. Upišite redne brojeve od 1 (najstariji) do 4 (najmlađi) na praznu crtu iza slova.

21. Poredajte kronološki navedene događaje iz hrvatske povijesti.

- A. _____ osnovana Hrvatska dvorska kancelarija
- B. _____ potpisana Hrvatsko-ugarska nagodba
- C. _____ osnovan Stol sedmorice
- D. _____ osnovana Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti

2	
---	--

22. Poredajte kronološki navedene događaje iz hrvatske povijesti.

- A. _____ umro ban Josip Jelačić
B. _____ Zagreb je postao jedinstvena teritorijalna i upravna cjelina
C. _____ Zagrebačka biskupija uzdignuta na čast nadbiskupije
D. _____ uveden Bachov apsolutizam

2	
---	--

23. Poredajte kronološki navedene događaje iz hrvatske povijesti.

- A. _____ otvorenje nove zgrade Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu
B. _____ za hrvatskog bana imenovan Károly Khuen – Héderváry
C. _____ krvoproliće u Zaprešiću zbog skidanja i spaljivanja mađarske zastave sa zgrade željezničke postaje
D. _____ na zgradi zagrebačke Financijske uprave postavljeni grbovi s natpisima na hrvatskom i mađarskom jeziku

2	
---	--

V. Zaokružite slovo ispred točnoga kronološkog slijeda navedenih događaja.

24. A. veliki prosvjedi radnika 1. svibnja u Chicagu – poslanica pape Lava XIII. „Rerum novarum“ - žene dobile pravo glasa na Novom Zelandu - žene dobile pravo glasa u Švicarskoj
B. žene dobile pravo glasa na Novom Zelandu - žene dobile pravo glasa u Švicarskoj – veliki prosvjedi radnika 1. svibnja u Chicagu - poslanica pape Lava XIII. „Rerum novarum“
C. poslanica pape Lava XIII. „Rerum novarum“ – veliki prosvjedi radnika 1. svibnja u Chicagu - žene dobile pravo glasa u Švicarskoj – žene dobile pravo glasa na Novom Zelandu
D. veliki prosvjedi radnika 1. svibnja u Chicagu - poslanica pape Lava XIII. „Rerum novarum“ - žene dobile pravo glasa u Švicarskoj - žene dobile pravo glasa na Novom Zelandu

1	
---	--

25. A. ulazak Italije u Prvi svjetski rat - ulazak Sjedinjenih Američkih Država u Prvi svjetski rat - bitka kod Verduna - Oktobarska revolucija
- B. ulazak Sjedinjenih Američkih Država u Prvi svjetski rat - ulazak Italije u Prvi svjetski rat - bitka kod Verduna - Oktobarska revolucija
- C. bitka kod Verduna - ulazak Italije u Prvi svjetski rat - ulazak Sjedinjenih Američkih Država u Prvi svjetski rat – Oktobarska revolucija
- D. ulazak Italije u Prvi svjetski rat – bitka kod Verduna – ulazak Sjedinjenih Američkih Država u Prvi svjetski rat – Oktobarska revolucija

1	
---	--

VI. Sljedeće zadatke riješite uz pomoć izvornoga povijesnog teksta.

26. „Govorite da nije to pitanje boje kože? Da su bijelci intelektualno nadmoćniji nad crncima i zbog toga ih imaju pravo porobljavati? Razmislite ponovno. Po tom pravilu trebali biste postati robovi prvog čovjeka kojeg sretnete, a koji je inteligentniji od vas. Ropstvo je zlo, a otpor protiv njega – dobro. Dobro ne može ustuknuti pred zlom ... tim više pred dvostrukim zlom, kakvo je širenje ropstva na zapadna područja naše zemlje. Može li ustuknuće pred zlom usavršiti naš Ustav? Našu Uniju? Našu slobodu? Ne, nema drugog puta ...“

A. Tko je (ime i prezime) autor gore navedenih rečenica?

1	
---	--

B. Kako se zvao pokret za ukinuće zla o kojem govori autor gore navedenih rečenica?

1	
---	--

C. Na koji su se dokument, u kojem piše da su „... svi ljudi stvoreni jednakima“, pozivali zagovaratelji pokreta za ukinuće zla o kojem se govori u gore navedenim rečenicama?

1	
---	--

27. „Car austrijski je zajedno kralj hrvatsko-slavonsko-dalmatinski, jer se kao rečeni car u smislu sankcije Pragmatičke od god. 1712. nalazi u posjedu onih zemalja koje kao kralj hrvatski uživati mora ako hoće uzdržati prava svoja na krunu hrvatsku (...). Car austrijski ne vlada državom hrvatskom kao takav, no isključivo kao ustavni i legitimni kralj sveukupne Kraljevine Hrvatske, tj. Dalmacije, Hrvatske i Slavonije (...). Prava krune hrvatske su nepovrediva, te bi bila izdaja veličanstva i domovine htjeti ih okrnjiti ma pod kojom izlikom.“

A. Tko je (ime i prezime) autor gore navedenih rečenica?

1	
---	--

B. U kojoj su hrvatskoj instituciji kao dio zakona predložene gore navedene rečenice?

1	
---	--

C. Po kojoj je liniji odobreno pravo nasljeđivanja habsburškog prijestolja zaključkom „sankcije Pragmatičke od god. 1712.“?

1	
---	--

28. „Austrijsku zapovijed kojom nam se nalaže, da odnošenje naše domovine naprama Ungariji pretresujemo, razmatrao je s koje komu drago strane, ja nikako ne mogu razabrati, da li nam je onom zapovijedu bezobraznija poruga namijenjena, ali je drzovitije i samovoljnije pogaženo pravo naše Kraljevine (...). Uostalom, ja sudim, da mi ne smijemo toliko gledati na hire Austrije koliko na sveta prava naše Kraljevine. Kažimo dakle Europi i kralju iskreno naša prava i naše potrebe, ispunimo držanstvo Hrvatâ, otačbenikâ, poklisarâ i prijateljâ kralju, to, gospodo, učinimo, pa bio posljedak koji komu drago (...).“

A. Tko je (ime i prezime) autor gore navedenih rečenica?

1	
---	--

B. Kako se zvao kralj kojem se, prema mišljenju autora gore navedenih rečenica, moraju iskreno reći „naša prava i naše potrebe“?

1	
---	--

C. Kako je nazvan autor gore navedenih rečenica?

1	
---	--

VII. Sljedeće zadatke riješite na povijesnim zemljovidima.

29. Hrvatska u drugoj polovici XIX. stoljeća

1	
---	--

A. Vodoravnim crtama (=) u potpunosti označite prostor zbog kojega je s banske časti odstupio „ban pučanin“.

1	
---	--

B. Zaokružite naziv grada u kojem je stolovao i rukovodio izgradnjom katedrale biskup Josip Juraj Strossmayer.

1	
---	--

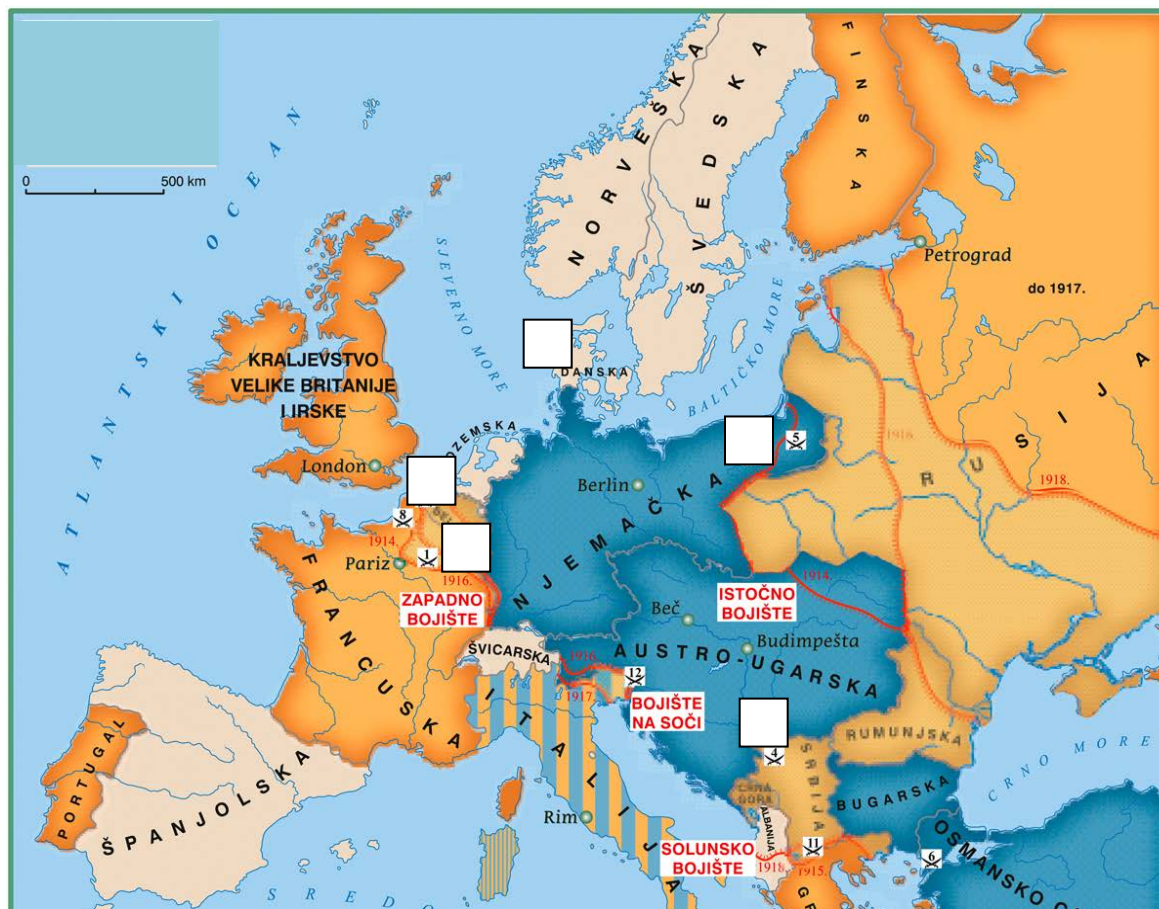
C. Podcrtajte naziv grada u kojem su pokrenute preporodne novine Il Nazionale.

30. Jugoistočna Europa prije Balkanskih ratova

- 1 ☐ A. Zaokružite nazive **svih** zemalja članica Balkanskog saveza.
- 1 ☐ B. Podcrtajte naziv zemlje na čiji je poticaj osnovan Balkanski savez.
- 1 ☐ C. Upišite naziv grada u kojem je sklopljen mir nakon Drugoga balkanskog rata.

31. Europa u Prvome svjetskom ratu

1	
---	--

A. U odgovarajući kvadratić **upišite slovo A** na mjestu gdje se vodila najveća pomorska bitka između britanske i njemačke mornarice u Prvome svjetskom ratu.

1	
---	--

B. U odgovarajući kvadratić **upišite slovo B** na mjestu gdje su po prvi puta u povijesti ratovanja u velikim razmjerima upotrijebljeni bojni otrovi.

1	
---	--

C. Podcrtajte naziv zemlje koja je kapitulirala 3. studenog 1918. godine.